

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN
DEMOKRATYCZNY.

Wychodzi codziennie prócz dni poświęconych.

Cena prenumeraty: miesięcznie zł. 3, Zagranicą zł. 6. Prenumeratę przyjmują: Księgarnia W. Makowskiego, S-to Jańska 1, Skład papieru W. Borkowskiego, Mickiewicza 5. Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują: Biuro Reklamowe Stefana Grabowskiego, Mickiewicza 4, róg Garbarskiej, telef. 82, J. Karłina, Niemiecka 22, telef. 605, i wszystkie biura reklamowe w kraju i zagranicą.

Redakcja i Administracja: WILEŃSKA 15. Tel. 99. Czynna od g. 9 do 3 pp. Dział ogłoszeniowy „Kurjera Wileńskiego” mieści się przy Biurze Reklamowym S. Grabowskiego, Mickiewicza róg Garbarskiej 1. Tel. 82. Czynne od 9-6 w. Redaktor przyjmuje od 2-3 popoł. Rękopisów nadsyłanych redakcja nie zwraca.

Cena ogłoszeń: Za wiersz milimetry na 1 str. groszy 20, na 4-ej stronie 10. Komunikaty (ogłoszenia tekstowe) za wiersz milimetry 30 groszy. Układ ogłoszeń na 1-ej str. 5-p łamowy, na 4-ej str. 8-mio łamowy. Terminy druku mogą być przez administrację zmieniane dowolnie.

JAN KALITA

Wileńska 44-a (w pobliżu mostu Zielonego)

Poleca kawę świeżo paloną w kilku gatunkach, herbatę najl. przedw. firm. Wszelkie kasze. Ocet winny. Spirytus skążony. Sery litewskie. Wędliny wiejskie. Konserwy rybne i t. p.

CENY NAJNIŻSZE.

Organizacja rolnictwa.

Słysz się często utyskiwania, że rozdrobnienie wielkiej własności ziemskiej parcelacja i reforma rolna będą równoznaczne z obniżeniem produkcji.

Tak jest w istocie, o ile porównamy gospodarstwa karłowate, lub bardzo drobne, małej własności, często gospodarowane przez analfabetów w szachownicy i sznurach kilometrowych wyciągnięte, pod przymusem trzypółki pozostające — z kwitnącymi sąsiednimi gospodarstwami wielkiej własności, prowadzonymi nieraz przez rolników z wyższym wykształceniem rolniczym.

Inaczej się rzecz przedstawia, gdy weźmiemy do porównania małych gospodarzy, posiadających grunta skomasywane i ukończoną szkołę pow szechną oraz szkołę lub choćby zimowe kursa rolnicze, zrzeszonych przytem w kooperatywy zawodowe (kółka rolnicze), kredytowe, konsumcyjne i wytwórcze, mających pod ręką instytucje dla organizacji zbytu, swoich często tam przetwarzanych w wysoką wartość pieniężną produktów gospodarstwa (mleczarnie, rzeźnie, fabryki przetworów i t. p.)

Tak gospodarzy rolnik duński, wyjątkiem niemal w małych gospodarstwach produkujący te niesłychane ilości masła, mleka, słoniny, buraków i t. p., którymi zalewa Danja rynek angielski. Wyliczono, że gdyby Polskie rolnictwo podnieść do poziomu duńskiego, to wartość samego eksportu rolnego polskiego po zaspokojeniu potrzeb wewnętrznych sięgały zawrotnej sumy 5 miliardów złotych (gdy dzisiaj cały eksport Państwa przemysłowy i rolniczy wyraża się liczbą 1-go miljarða złotych.)

Zbliżenie do tego ideału jest możliwe w ciągu dziesiątków lat, ale pod warunkiem, że od dziś już będą kładzone podwaliny pod tę budowę dobrobytu wsi polskiej.

Możliwe ono będzie po skomasywaniu gruntów wiejskich przy podniesieniu braku ogólnego poziomu oświaty, jak i specjalnie kultury rolnej w masach włościańskich.

Podstawą rozszarżania tej kultury winna być umiejętna organizacja rolników, dająca z jednej strony dostateczne podstawy, nauczania i instruktorstwa rolnego, a z drugiej tworząca współdzielnie, zrzeszenia i kooperatywy wszelkiego typu.

Praca Kółek Rolniczych (a gdzieś niedługo i kooperatyw rolnych), jako inicjatywa prywatna uczyniła już dzisiaj dużo. W najlepiej pod względem rolniczym stojącej w Państwie, dzielnicę byłego zaboru pruskiego istnieją Izby Rolnicze. Na całym obszarze Rzeczypospolitej sejmiki rozpoczęły w tym kierunku, gdzieś niedługo nawet już skuteczną działalność.

Ale wszystkie te, tak chwalebne, zresztą, poczynania nie są dotychczas ujęte w jaśnie jednolite ramy, organizacyjne, niema nawet jakiegoś jednolitego planu państwowo społecznego postępowania w sprawie podnoszenia kultury rolniczej. Brak samej organizacji którąby musiała przymusowo nawet zrzeszać rolników tam, gdzie inicjatywa prywatna i samorządowa jest niedostateczna uderza każdego człowieka, myślącego o zagadnieniach rozbudowy mocy gospodarczej państwa.

Nasz stały współpracownik przesyła nam poniższy szkic organizacyjny:

„Rady gospodarstwa rolnego winny być następujące:

A. Państwowa Rada gospodarstwa rolnego.

B. Wojewódzkie Rady gospodarstwa rolnego.

C. Powiatowe Rady gospodarstwa rolnego.

D. Gminne Rady gospodarstwa rolnego.

Zadaniem Państwowej Rady gospodarstwa rolnego winien być dozór nad całokształtem gospodarstwa rolnego w Polsce, prowadzenie statystyki rolnictwa, wydawanie czasopism i lektury fachowej, opinowanie kierunku produkcji rolnej, organizowanie centralnych wytwórni nawozów sztucznych i narzędzi rolniczych, oraz dozoru nad nimi, przygotowywanie i opinowanie nowych projektów ustaw z zakresu państwowej gospodarki rolnej, a w końcu przygotowywanie kredytu dla rolnictwa, przez pozbywanie części plodów zagranicą.

Wojewódzkie Rady gospodarstwa rolnego winny prowadzić, na terenie danego województwa statystykę siewów i zbiorów plodów rolnych, wydawać czasopisma fachowe, prowadzić nadzór i organizować wytworzenie nawozów sztucznych w danym województwie, przeprowadzać meljoracje w województwach, oraz dozorować roboty meljoracyjne powiatów i gmin, organizować przemysł domowy i współdzielnie rolnicze, prowadzić wojewódzkie stacje doświadczalne, dla wszelkich gałęzi gospodarstwa rolnego w województwach oraz organizować, względnie rozdzielać kredyty dla rolnictwa.

Powiatowe Rady gospodarstwa rolnego, powinny działać w powiecie podobnie do Rad wojewódzkich, z tym dodatkiem, że powinny one prowadzić wzorowe gospodarstwa dla rolnictwa, warzywnictwa, sadownictwa, pszczelarstwa, hodowli bydła domowego, drobiu i t. d. Gospodarstwa te powstawałyby na części rozparcelowanych gruntów wielkiej własności.

Gminne Rady gospodarstwa rolnego winny być organem doradczym i kontrolującym tej gospodarki. Powinny prowadzić zapisy oceny gruntów w gminie, statystykę nawozów, siewów i zbiorów, zbierać zapotrzebowania nawozów sztucznych, narzędzi rolniczych, nasion siewnych i warzywnych, sadzonek owocowych i t. d., rzeczy zapotrzebowane sprowadzać i rozdzielać, prowadzić spisy zwierząt domowych, kontrolować przygotowanie nawozów naturalnych, przedstawiać potrzebę przeprowadzenia meljoracji, kultywowanie ogrodów, pastwisk, nieużytków i t. d., organizować i dozorować przemysł domowy, stworzyć i dozorować współdzielnię gminną, dom ludowy, opinować potrzebę kredytów dla rolników, jednym słowem być ośrodkiem dla produkcji rolnej we wszystkich jej objawach w gminie.

Pomijając na razie organizację

wszystkich Rad gospodarstwa rolnego, wspomnieć należy, że podstawą całej organizacji musi być rozumnie pojęta organizacja Rad gospodarstw gminnych. Na jej czele winni stać ludzie, znający dobrze nowoczesną gospodarkę rolną, a są nimi instruktorowie rolnicy, z wyższym wykształceniem, a także zamożniejsi rolnicy z ukończoną odpowiednią szkołą rolniczą, zarządcy poszczególnych folwarków, nauczyciele odpowiednio wyszkoleni i prowadzący własne wzorowe gospodarstwo i t. d. Naczelnicy gminnych Rad gospodarstw winni być mianowani, a nie wybierani, zaś inni członkowie tej rady winni pochodzić z wyboru.

Skład tej Rady i jej działalność winna być taką, aby każdy gospodarz wiejski znalazł w niej radę i wskazówki co do racjonalnego prowadzenia swego gospodarstwa.

Wielki wiec Partji Pracy w sprawie bezrobocia w Warszawie.

Ważne rezolucje.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Wczoraj w sali towarzysza higienicznego odbył się wielki wiec, urządzony przez Partję Pracy dla omówienia ciężkiej sytuacji bezrobotnych pracowników umysłowych.

Przewodniczył pos. Kościółkowski. Przemawiali pos. Bartel, prezes zrzeszenia bezrobotnych Biernacki, p. Gorczyk i inni.

Przyjęto cały szereg ważnych rezolucji, jako to: 1) uzyskanie od rządu zatrudnienia bezrobotnych pracowników umysłowych; 2) wprowadzenie w życie noweli z 28 października w ten sposób, żeby objęła ona wszystkich bez wyjątku zredukowanych do pierwszego stycznia 1926 r. zaliczki zapomogowej dla bezrobotnych w myśl powyższej noweli; 4) zrównanie bezrobotnych umysłowych w prawach z fizycznymi pracownikami przez uzyskanie dla nich zapomogi, udzielenie bezpłatnej pomocy lekarskiej bezrobotnym, oraz ich rodzinom, poddanie rewizji procedury składania podań o zasiłek, wstrzymanie eksmisji do czasu otrzymania przez petenta posady, wstrzymanie redukcji urzędników do 8 kl., wstrzymanie awansów do czasu poprawy ekonomicznej państwa i t. d., wypranie delegata, który postulaty wiecu ma przedłożyć rządowi.

Grupa pos. Bryła łączy się z Wyzwoleniem.

Sprzeczne wnioski i burzliwe obrady. Przewidywany rozłam w klubie Wyzwolenia.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Wczoraj w godzinach popołudniowych obradował pełny klub parlamentarny Wyzwolenie w sprawie decyzji co do połączenia się z grupą pos. Bryła.

Do godz. 10 wiecz. dyskusja jeszcze trwała. Obrady były bardzo burzliwe.

W dyskusji wyłoniono 3 wnioski: pierwszy pos. Wróny o natychmiastowym połączeniu się obu stronnictw; 2) pos. Walerona o połączeniu się w zasadzie, lecz przekazaniu tej sprawy do decyzji kongresowi stronnictwa i 3) pos. Poniatowskiego przeciw połączeniu.

Obrady przeciągną się prawdopodobnie do późnej nocy. Przewidywane jest przyjęcie kompromisowego wniosku pos. Walerona, który jednak według pogłosek kulturalnych nie zapobiegł rozłamowi w Wyzwoleniu.

Z Rady Ministrów.

Sprawy administracyjne.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Wczoraj o godz. 5-tej po południu odbyło się posiedzenie Rady Ministrów.

Załatwiono szereg bieżących spraw natury administracyjnej.

Rada Opieki Społecznej.

WARSZAWA. 16.XII. (Pat.). Na zasadzie ustawy z 18 lutego 1925 roku powołano do życia przy M-stwie Pracy i O. P. Radę Opieki Społecznej, jako organ doradczy i opiniodawczy.

Ustawowy zakres kompetencji Rady obejmuje opinowanie przez wnoszenie do ciał ustawodawczych projektów ustaw, dotyczących organizacji w państwie opieki społecznej oraz opinowanie w sprawie najważniejszych rozporządzeń wykonawczych i ważniejszych zarządzeń w tem zakresie.

Kto był wczoraj u p. ministra skarbu.

(Tel. od wł. korespondenta z Warszawy).

Minister skarbu Dziedziuchowski przyjął wczoraj przedstawiciela przemysłu górno-śląskiego, a następnie sen. Steckiego i pos. austriackiego w Warszawie p. Posta.

Z SEJMU.

Dyskusja nad oświadczeniem gen. Żeligowskiego w komisji wojskowej Sejmu.

Przemówienie posła Kościółkowskiego.

Na wczorajszym posiedzeniu sejmowej komisji wojskowej rozpoczęła się dyskusja nad oświadczeniem ministra spraw wojsk., złożonym na poprzednim posiedzeniu.

Pierwszy zabrał głos pos. Kościółkowski (Kl. Pr.) przyznając w zasadzie słuszność w dążeniu do przekształcenia służby koszarowej na polową. Nie sądziśmy jednak, by to dało się uzyskać w najbliższym czasie, a to ze względu na budżetowe.

Następnym pos. poruszył sprawę redukcji pensji oficerów, uważając, iż redukcja niemożliwa jest w chwili obecnej.

Już w czerwcu b. r. był złożony wniosek o wybranie specjalnej komisji dla opracowania nowych form uposażeń wojskowych ze względu na niesłychanie ciężkie położenie wojskowych.

Podkomisja została wybrana. Od tego czasu sytuacja się pogorszyła. Oficerowie i podoficerowie nie mają dziś możliwości zaciągnięcia najmniejszej pożyczki, a uposażenie ich niejednokrotnie po potrąceniu rozmaitych zaliczek na pierwszego wynosi kilka złotych. Wypłacono już remunercję w miesiącu lipcu.

Owczesny min. wojsk. Sikorski oświadczył, iż ze względu na żądanie senackiej komisji wszelkie remunercje zostaną skasowane. B. premier Grabski odrzucił wszelkie żądania w tym kierunku.

Nadmienić jednakże należy, że uchwała senackiej komisji nie przeszkodziła wypłaceniu remunercji urzędnikom ministerstwa skarbu, dochodzącej częstokroć do sumy 10 tys. zł. dla niektórych z urzędników.

W zakończeniu swej mowy pos. Kościółkowski złożył następujące oświadczenie: „O ile redukcja budżetu wojskowego wobec niezwykle ciężkiej sytuacji państwa ma objąć i redukcję uposażeń osób wojskowych, to może być ona zastosowana jedynie do płac oficerskich i to od pułkownika w górę przy uwzględnieniu stosunków rodzinnych.

Następnie przemawiał pos. Załuska (ZLN), pos. Wichliński i pos. Lieberman, który wyraził nadzieję, iż p. minister Żeligowski przedstawi, w jaki sposób zamierza przeprowadzić oszczędności w budżecie armji.

Należy stanąć na gruncie krótkiej służby wojskowej. Natomiast nie należy zamykać firm wojskowych i nie redukować pensji oficerów.

Celem podniesienia wartości wewnętrznej armji trzeba, ażeby wszedł do niej człowiek silny, do którego armja ma największe zaufanie.

W odpowiedzi min. Żeligowski zapewnił, że firmy wojskowe nie będą zamykane, a zaległości będą wypłacone, gdyż otrzymano na to środki.

W dalszej dyskusji zabrał głos pos. Michalak, który mówił o racjonalnej, a nie mechanicznej redukcji, — pos. Malinowski (P. P. S.) i Mieński (Wyzw.) między innymi wypowiedzieli się przeciwko przemówieniu pos. Dąbrowskiego, dowodząc, że wystąpienia marsz. Piłsudskiego w Belwederze i wystąpienia gen. Skierskiego i gen. Dreszera nie mają w sobie nic karygodnego.

Dalszy ciąg dyskusji odroczono do następnego posiedzenia.

Jadłodajna Higieniczna
(Wileńska 27-1)

Wydaje obiady od 12 do 4 m. 30
w cenie od 50 gr. — do 80 gr.

We czwartki kołduny.

Przegląd prasy.

„Racjonalizowanie” spekulacji. — Główna kwatery paskarzy i czarnej giełdy—działa. — Dlaczego spadł złoty?

„Kurjer Poranny” porusza sprawę spekulacji w masce praw ekonomicznych.

W ostatnich 2 ch tygodniach dokonano próby „racjonalizowania spekulacji”.

Próba udała się wymiennie. Odczuwamy to na swej skórze, aż zbyt boleśnie.

Zgóry obmyślany plan działania przy jaknajmniejszym sztabie generalnym dał rezultaty nadszpeglane, wyrażając się terminologią głównej kwatery spekulantów.

Wystarczyło wytworzyć na chwilę i niewielkimi środkami popyt na dolary, a wszyscy rzucili się do ich skupiania. Lecz złotych na zakup dolarów brak, niejedni chcieli by je zauryzować, ale musi żywność kupować, musi jeść. Trzeba zastosować drugą ssać pompę—żywnościową. Wzrost cen żywności przepompuje z kieszeni mas do kieszeni spekulantów te resztki pieniędzy, których zwykła dolarowa przepompowa nie zdołała. Zmontowany aparat działa sprawnie, masowo, automatycznie. Dolar ciągnie ceny do góry, ceny zaś—dolar. Błędne to koło zamyka się w kieszeni spekulanta.

A „Robotnik” tak mcytuje spadek złotego:

Złoty nie dlatego się załamał, że był za dobry, lecz załamał się, ponieważ produkcja polska nie zdołała przystosować się do nowej równowagi gospodarczej: złoty był „za wysoki”, ponieważ posiadamy w Polsce przestarzałe metody wytwarzania, przestarzałe w inflacji gałęzie przemysłu, zębne inflacyjne metody kalkulacji, brak kapitału obrotowego, brak kredytu cyrkulacyjnego, niekiedy naiwne wysokie cła, podnoszące koszty produkcji, wysoki stopień monopolizacji w handlu i przemyśle i t.p. To właśnie było przyczyną, że siła nabywcza złotego na rynku zewnętrznym przewyższała siłę nabywcza na rynku wewnętrznym.

„Dziennik Poznański” uważa, że nasz kryzys gospodarczy podobny jest do niemieckiego.

Nasz stan gospodarczy, jego przyczyny i efekty wykazują stosunkowo najwięcej podobieństwa do kryzysu, jaki przeżywała Niemcy. Dzieje się to dlatego, że Niemcy, podobnie jak my, przeszli okres gwałtownej inflacji i dzięki analogicznemu jej następstwom walczą z podobnymi trudnościami gospodarczymi, jakie i u nas znajdują się na porządku dziennym.

W trzecią bolesną rocznicę.

Uroczystość żałobna dnia zgonu Pierwszego Prezydenta

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Wczoraj w godzinach przedpołudniowych odbyło się w katedrze Św. Jankiego nabożeństwo żałobne za duszę s. p. G. Narutowicza, pierwszego prezydenta Rzplitej, ofiary morderczego strzału przed 3-ma laty.

W Katedrze zgromadziła się rodzina zamordowanego Prezydenta, Prezydent Rzplitej Wojciechowski z generalnym adj. gen. Zaruskim, rząd in corpore z premierem Skrzyńskim na czele, władze państwowe, reprezentanci Sejmu i Senatu z marszałkiem Ratajem, generalicja kapituły orderu Polonia Restituta, reprezentanci władz, prasy, literatury, komitetu generalnego uczczenia s. p. prez. Narutowicza i t. d., wreszcie liczna publiczność.

Narada państwowych i prywatnych instytucji kredytowych w sprawie walki z drożyzną.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy)

Dnia 14 i 15 b. m. odbyła się w Ministerstwie Skarbu konferencja przedstawicieli Banku Polskiego, banków państwowych i prywatnych, przy udziale rządowych komisarzy tych banków, w sprawie ustalenia metody walki z drożyzną drogą odpowiedniego oddziaływania przez instytucje kredytowe.

W wyniku konferencji ustalono, że do firm, wprowadzających nieuzasadnione podwyższenie cen, będą stosowane represje kredytowe.

W wykonaniu tych postanowień Minister Skarbu opracowało w dniu wczorajszym wykaz firm, korzystających z kredytu w Banku Polskim, w bankach państwowych oraz instytucjach kredytowych.

Posługując się tym wykazem, rząd będzie mógł zastosowywać represje kredytowe wobec firm, stosujących bezpodstawną wyżkę cen i jednocześnie w wszystkich instytucjach kredytowych.

Zaznaczyć należy, iż Związek Banków wyraził gotowość całkowitej współpracy z rządem.

Predstawiciel Polski w Chinach.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Dotychczasowy delegat Rzplitej Polskiej w Charchinie, radca legacyjny Karol Pindor po dłuższym pobycie w Warszawie powraca do Chin, udając się do Pekinu w charakterze pełnomocnego delegatu Rzplitej na Chiny.

Cziczeryn u prezydenta Rzeczypospolitej francuskiej.

PARYŻ. 16.XII. (Pat.). Doumergue przyjął Cziczeryna.

Wrażenia z Łotwy.

(Od specjalnej wysłanniczki).

(Kultura łotewska).

Przyjrząwszy się przeszłości i temu co wieki nawar:twiły w tem bałtyckim mieście, odszukawszy na ludnej ulicy złotą podkowę Batorego, wprawioną w mur kamienicy, na pamiętkę że ją tu zgubił, wjeżdżając tryumfalnie do miasta w 1579 r. czas jest zacząć badać teraźniejszość.

Rząd, łotewski, mający na celu utworzenie niezależnego Państwa łotewskiego, rozpoczął swe działania w r. 1917 zorganizowawszy się w Walku, pod przewodnictwem adwokata V. Samuelse w Radę Narodową Letońską. Ryga zajęta jeszcze była przez armję niemiecką, wielki człowiek Łotwy, przedwcześnie zmarły Mejerowicz, udał się wtedy do Paryża i Londynu w celu bronięcia całości Letgali. Po upadku potęgi niemieckiej, która z prowincji bałtyckich chciała uczynić państewka Rzeszy, wcielone w orbitę interesów pruskich, niepodległość Łotwy została proklamowaną 18 listopada 1918 r. z prezydentem K. Ulmanisem, wodzem partji chłopskiej na czele.

Najazd bolszewicki w 1919-ru i zaburzenia libawskie tegoż roku, armje Bermonit-Awałoffskie atakujące Rygę w 1919 i raz jeszcze najazd bolszewicki w 1920, odparty wspólnymi siłami polsko-łotewskimi, to były początkowe walki młodego

państwa i narodu, który po raz pierwszy w historii miał zacząć żyć bez obcego jarzma.

Od 1 maja 1920 r. Konstytuanta łotewska z prezydentem M. Tschakste na czele, objęła rządy kraju, składającego się z czterech prowincji: Kurlandji (Kurzeme) z portami Libawą i Windawą (Ventspils) Zemgali z miastami Tukum i Mitawą (Jelgava) Latgalją z Dyneburgiem (Daugavpils) i Rzeżycą (Rzekue), oraz infant (Livonii, Vindzeme) ze stolicą Rygą i miastami: Valka i Valmiera. Obszar państwa wynosi 65.791,4 kilom. kw. z 2 milionami mieszkańców.

Z tych 72 proc. Łotyszów, Polaków obliczają na 3,43 proc., reszta są to Rosjanie, Niemcy, Żydzi i Litwini; wyznaniowo również mieszane jest terytorjum Łotwy; prawie 58 proc. należy do kościoła luterańskiego, 23 i pół proc. do katolickiego, reszta prawosławni i żydzi, przyczem wyznania nie pokrywają narodowości, bo np. Łotysze należą do każdego z wymienionych wyznań chrześcijańskich.

Nie wchodząc w inne statystyki, by nie obciążać artykułu feljetonowego, zwrócimy uwagę na jedno obliczenie: na 100.000 mieszkańców posiada Łotwa 362 studentów (szkół zawodowych ma 80, a Uniwersytet rycki posiada 6.200 słuchaczy z 281 profesorem) zaś na 1000 mieszkańców, przypada przeciętnie 90 uczniów szkół powszechnych. Uniwersytet posiada lektora: litewski, czeski, angielski, włoski, francuski utworzone na zasadzie wymiany, (Rzeczpospolita polska nie pomyślała o utworzeniu

tegoż kontaktu naukowego z najbliższymi sąsiadami, co ze wszec mlar byłoby wskazane). Istnieją też prywatne instytucje: włoski, francuski i angielski przy misjach. Konserwatorium kieruje znany kompozytor Witoll, a Akademią sztuk pięknych zainicjował zbieracz Purwitz. Antagonizmów narodowościowych niema, nie istnieje też numerus clausus. Ruch umysłowy zaspakaja bardzo liczna prasa: 50 pism codziennych, z których np. Jauna Kas Zinas bije 100000 egzemplarzy; każde stronnictwo w Sejmie ma swój organ (Rigas Zinas centrum) Briva Zene organ związku włościańskiego, Latvijaz Vestezis centr. demokratyczna, Latvis centrum, Latvijaz zargz skrajnie nacjonalistyczne itp.) Ilustrowanych wydawnictw, miesięczników i tygodników, wychodzi w Łotwie 185, prasę niemiecką reprezentuje Rigasche Rundschau i Neues Rigas Tageblatt, niemieckie w Polsce, rosyjskie „Siewodnia” i „Słowo” antibolszewickie i „Dos Volk” żydowskie. Zapiski bibliograficzne notują 1.100 książek łotewskich na rok 1924. Prasa polska przedstawia się więcej niż biednie, tygodnik, a ostatnio już tylko Dwutygodnik rycki, musi zaspakajać potrzeby Polaków, mieszkańców Letgali. Jest też w Rydze księgarnia polska p. Butkiewiczca.

Prócz szkół i uniwersytetu, punktem zbornym dla inteligencji wszystkich narodowości, jest utworzony wsiłkiem dr. A. Bihlmana w 1925 r. Klub Prasowy, liczący 200 członków, wciągających do Związku Prasowego i dzielących się na sekcje, stosownie

do narodowości; takim zbiorowym wysiłkiem (nie do pomyślenia niestety u nas), zdołano stworzyć instytucję korzystną dla wszystkich.

W dziedzinie dorobku kulturalnego Łotwy, nie można pominąć teatru, tego tak ważnego czynnika oświaty i szerzenia przystępnej wiedzy, oraz rozwoju uczuć narodowych. Miasta łotewskie, wszystkie posiadają teatry, już to stałe, jak Dynaburg, Libawa i Mitawa, już to odpowiednie gmachy, w których przyjeżdżające ze stolicy zespoły dają przedstawienia. Ryga ma wielki Teatr Narodowy o repertuarze klasycznym, Operę i Teatr Artystyczny, eksperymentalny, wystawiający sztuki modernistyczne, inscenizowane wedle najnowszych pomysłów sztuki plastycznej i kostjumowej. Gra również stale rosyjski teatr, najlepszy podobno jaki teraz istnieje, gdyż znaleźli tu schronienie artyści teatrów stolic rosyjskich, jest też teatr niemiecki.

W chwili gdyśmy byli, grano w Operze Tanhäusera, w rosyjskim świetnie wystawiano i grano doskonale Obryw Gonczarowa, w Teatrze Narodowym widzieliśmy Adrienne Lecouvreur prześlizgnięto uscenizowaną pod względem dekoracji, umeblowania i stylowych strojów, z p. Steugel w głównej roli. Niepospolita ta artystka grająca na przemian w rosyjskim i łotewskim teatrze, należy do pierwszorzędných sił dramatycznych.

W Teatrze Artystycznym (Dailies Teatrs) widzieliśmy sztukę Ligatura K. Abelesa w 38 odsłonach, obrazujących z szybkością kinematograficzną

Z Litwy Kowieńskiej.

Arcybiskup Matulewicz w Kownie jako wizytator papieski.

RYGA, 16.XII. (tel. wł.). Arcybiskup Matulewicz przybył do Kowna. Na dworcu arcybiskupa spotykali przedstawiciele rządu, duchowieństwa, organizacji społecznych. Arcybiskup złożył wizytę: premierowi, min. spr. zagr., rolnictwa, oświaty, prałatowi Stangajtisowi i wice-marszałkowi sejmowi. Arcybiskup wręczył min. spr. zagr. listy uwierzytelniające, na mocy których jest upoważniony przez Watykan do wizytacji dycezyj, i załatwienia spraw kościelnych. Po wypełnieniu swej misji arcybiskup Matulewicz wróci do Rzymu na stałe.

Różowe poglądy litewskiego min. skarbu na sytuację ekonomiczną Litwy.

RYGA, 16.XII. (tel. wł.). W rozmowie z dziennikarzami, litewski min. skarbu p. Karwialis wypowiedział się o obecnej sytuacji ekonomicznej Litwy.

Według słów ministra, sprawy ekonomiczne Litwy przedstawiają się bardzo pomyślnie. Eksport się stale zwiększa. Zagraniczny i wewnętrzny handel wchodzi na tory normalne. W związku z obstalunkami sowieckimi, min. ma nadzieję, że zwiększy się eksport wytworów rolniczo-gospodarczych. Kryzys kredytowy już minął. Żydowski bank centralny rozpoczął już swą normalną działalność.

Sprawa zwrotu przez Sowiety wkładów litewskich obywateli, może być załatwiona tylko ze wspólnym staraniem z innymi zainteresowanymi państwami.

Pożyczka zagraniczna ma być zrealizowaną w Anglii na sumę 2 — 3 mil. funt. szterl., 1 mil. Litwa otrzyma materiałami, resztą gotówką. Budżet na rok 1926 w ogólnej sumie będzie sprowadzony 225 — 230 litów i o 42 mil. będzie mniejszy od zeszłorocznego.

Opozycja sejmiku kłajpedzkiego przeciw kandydaturze litewskiej.

RYGA, 16.XII. (tel. wł.). Większość sejmiku kłajpedzkiego domaga się aby prezes dyrektorjatu został wybrany z pośród posłów, oraz godzi się na osobę neutralną. Kandydatura Joosupajisa stanowczo nie może być przyjętą. W najbliższych dniach ma być skonstruowany skład dyrektorjatu.

Falszywe monety srebrne.

W ostatnich dniach ukazały się również na obszarze kłajpedzkim nowe wypuszczone srebrne monety litewskie, wartości 1—2—5 litów.

Równocześnie wpadła policja kowieńska na trop fałszerzy srebrnych litów, które ukazały się w okolicy Kowna. Śledztwo trwa, zataczając coraz szersze kręgi. (z)

Z państw bałtyckich.

Skład nowego rządu w Estonji.

TALLIN, 15.XII. (tel. wł.). Dziś o godz. 8 wiecz. estońska konstytuanta zebrała się celem zatwierdzenia nowego rządu.

Za rządem głosowało 45 posłów, przeciw 33. Kluby rosyjski i niemiecki powstrzymały się od głosowania.

Prezydent państwa i premier p. Teemant, min. spr. wewn. Einbund, min. spr. zagranicznych prof. Pijp, min. wojny gen. Soots, min. skarbu Lepp, min. oświaty Latin, rolnictwa Leretej, pracy Karka, komunikacji Amberg, sprawiedliwości Kulbus.

Rokowania handlowe estońsko-łotewskie.

Przed kilku dniami rozpoczęły się w Rydze rokowania handlowe estońsko-łotewskie w sprawie unji celnej.

W skład delegacji estońskiej wchodzi m. in. minist. przem. i handlu p. Hurt, oraz jego zastępca p. Mikw, którzy opracowują konkretnie niedawno złożony Łotwie wniosek w tej sprawie.

Rokowania te mają bieg b. pomyślny i wkrótce osiągnięciem zostanie zupełne porozumienie gospodarcze obu państw. (z)

Obniżenie podatku od nieruchomości.

Aktualna sprawa obniżenia podatku od nieruchomości była ostatnio rozpatrywana na posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej. Według ustaw, obecnie obowiązujących, przysługuje samorządom prawo ściągania podatku, sięgającego maximum 20 proc. dochodów netto od nieruchomości.

Komisja budżetowa uchwaliła zaproponować samorządom obniżenie rzeczonożego podatku na rok 1926 do 10 proc. (z)

zujących, przysługuje samorządom prawo ściągania podatku, sięgającego maximum 20 proc. dochodów netto od nieruchomości.

Komisja budżetowa uchwaliła zaproponować samorządom obniżenie rzeczonożego podatku na rok 1926 do 10 proc. (z)

Z prasy białoruskiej

Powstanie Stuckie. — Idealy młodzieży białoruskiej. — Dłame a gorzkie słowa „Biel. Niwa”.

Niedawno w Rosji Sowieckiej odbył się sąd nad pułk. i szef Białoruskiej Brygady, Hawryłowiczem, który przyjmował udział w powstaniu t. zw. Stuckiem i obecnie został zasądzony na 5 lat więzienia.

Z tego powodu „Hramadzki Hołas” zamieszcza wspomnienie o owym powstaniu, z którego podajemy urywek dla zeznajomości czytelnika z tym historycznym faktem w życiu narodu białoruskiego:

„Powstanie Stuckie wybuchło w jesieni 1920 r. Był to moment historyczny, gdy naród białoruski się zbudził i stanął do walki o wyzwolenie swej ojczyzny. Wszelkie próby zdobycia niepodległości sposobami dyplomatycznymi, jakie czyniła Rada Republiki, dowiodły, iż bez walki orężnej, bez armji narodowej, zdobycie niepodległości jest niemożliwe. I otóż w chwili, gdy na mocy traktatu Ryskiego wojsko polskie winno było opuścić terytorjum Sluczczyzny, naród postanowił sam się bronić, by nie dopuścić do nowej nawały bolszewickiej, i powstał...”

„Uświadamiając sobie, iż bez pomocy zewnętrznej, walka z bolszewikami jest niemożliwa, stojący na czele powstania komitet zwrócił się z prośbą o pomoc do narodu, który niedawno odzyskał wolność, do narodu również walczącego z bolszewikami, usiłującemu pozbawić go tej wolności, do narodu, który przez usta swego Naczelnika, przemówił do Białorusinów, jak do równych...”

Nawiązując do sprawy sądowej skazanego powstańca, oraz do zmiany orientacji członków t. zw. rządu Łastowskiego, którzy wrócili do Białorusi Sowieckiej, gazeta pisze:

„Nie awanturcznie eksperymenty, nie różne „rewolucje”, nie nadzieje na Ligę Narodów i różne „kongresy międzynarodowe” i nie haniebne zmiany orientacji „prodymów” doprowadzą naród białoruski do wyzwolenia, lecz jeno wytrwała i żmudna praca kulturalno-odrodzeniowa, której się poświęcają wszędzie na Białorusi jej pracownicy kulturalni, oraz bezgraniczna ofiarność tych mało wydatnych Białorusinów, jak Hawryłowicz, przyniosą lepszą przyszłość. „Bielaruskaja Niwa”, przytaczając słowa tygodnika „Sprawiedliwość” o braku idealów wśród współczesnej młodzieży polskiej, przeciwstawia jej młodzież białoruską, przed którą widać niezłiszczony dotąd ideały — narodowy i socjalny.

„Lecz obydwie te ideały — pisze „Biel. Niwa” — zlewają się w jedno w ideale trzecim — również dobrze zrozumianym i głęboko przejmującym młodzież naszą: w ideale, który nasz wielki plech narodowy — prorok Ojrdzenia, Jan Kupała, w hymnie swym określił dwoma wyrazami: nazywać się ludźmi (ludźmi zwacc.). Nazywać się ludźmi, oczywiście nie tylko z imienia, lecz ze swej wewnętrznej treści duchowej, ze świadomości swej godności ludzkiej, swego czło-

czasami, zdobycze i dzieje ludzkości przez ubiegłe ostatnie lata, ujęte w formę bajki-alegorji. W przedstawieniu bierze udział 94 osoby, muzyka i chóry towarzyszące niektórym obrazom, na ogół pięknym, pomyslowym i często pełnym poezji, jak np. wizje studenta przy wykładzie profesora, lub siły dramatyczne np. bunt marynarzy, walki ludu z panami zamku (Krzyżakami). Popłoch motłochu, sceny z życia studentów zobrazowane są żywo i barwnie.

Groteska przepłata się szczęśliwie poezją, plastyką i estetyka ruchów na wysokim poziomie, jak również sceny zbiorowe i ich wymowa. Zmiany obrazów następują z minutową przerwą, za pomocą przesuwania tła, czyli głębi sceny, z odpowiednimi dekoracjami lub krajobrazem. Kotarowe boki są wyzyskane dowcipnie, a świetnym jest pomysł oświetlenia silnie grup w głębi, zostawiając grupy boczne w półcieniu, zaś przebiegające przed samym frontem postaci, są albo czerniami sylwetkami o wymownych gestach, albo nagle, na chwilę oświetlone twarzami ludzkimi. W scenach buntów, walk, wojen, przebieganie tłumów kobiet, mężczyzn walczących lub uciekających, było wprost świetnie rozwiązane, na dwóch i trzech kondygnacjach sceny. Widowisko które by można pokazać w każdej stolicy europejskiej. Ten wysiłek artystyczny Łotyszów jest godzien pochwały i uwagi.

Hal. Rom.

MIGAWKI.

List do Kubcy.

Szanowny Panie Kubo!
Jesteś pewnie bliżej wyższych sfer tego świata, więc może wytłumaczysz nam zwykłym śmiertelnikom, Ty co wiesz prawie wszystko, jak rozumieć następujące zdarzenie? Od jesieni mamy teatr, którego niema, Redute, wszyscy ją widzą, nawet zagranicą, tylko nie my, sieroły, bo teatr niewykonczony. Wrzesień, październik, listopad, grudzień, niema teatru dramatycznego! Tylko w Lutni króluje operka, gdzie jest wiele nóg i nóżek, ale niema wcale głosów. Każdy wzdycha, zazdrości Grodnu i Osmianie... wreszcie! Szczyliwa nowina! Będzie już teatr z nadludzkimi wysiłkami, niezupełnie ukończony, przybierając, grają jednak Redutowcy na Pohulance, Wyzwolenie 23 grudnia!

I. zaledwie ta wiadomość przeniknęła do świadomości ogółu... a! i! i! druga nowina: teatr z Grodna przyjeżdża na dwa występy... właśnie 21 i 22 grudnia... Kochany Kubo wytłumacz nam dlaczego to zarząd Lutni nie mógł ani wcześniej, ani później sprowadzić zespołu z Grodna, tylko właśnie przed samą premierą Reduty i to ze sztuką z jej repertuaru? Są tacy ludzie nierozgarnięci, którzy w tem widzą umyślną szukaną zrobioną Reducję, ale pewnie to objaw życzliwości, tylko tak dziwnie wygląda?

Ty nam to wytłumaczysz Kubo! Pytają o to:

Różne Kubki, Kubeczki, Kubiątka.

Z Białorusi Sowieckiej

Ruchy wojsk sowieckich.

Z pogranicza sowieckiego donoszą o podejrzanych ruchach wojsk sowieckich, co wskazuje na z góry planowaną koncentrację wojsk sowieckich. Według ostatnio otrzymanych wiadomości, bolszewicy przesunęli kilka korpusów armii czerwonej z głębi Rosji do zachodniego okręgu wojennego. (I).

Dżuma na Białorusi Sowieckiej zażegnana.

Dżuma na Białorusi Sowieckiej według brzmienia oficjalnego komunikatu została zażegnana. Stacje oraz kwarantanny jednak pozostały jeszcze, gdyż przewidziany jest powrót choroby na wiosnę. Ogółem zmarło na dżumę 68 osób, z tego 90 procent żołnierzy i 5 procent personelu szpitalnego. (I).

Rozwój komunikacji.

Państwowa komisja planowa w Mińsku zatwierdziła ostatnio plan nowej linii autobusowej, która będzie łączyła Mińsk ze Stuckiem. Obecnie przeprowadzona jest w szybkim tempie odbudowa szosy Mińsk — Stuck celem umożliwienia komunikacji autobusowej. (I).

Echa napadu na Rew. - Wojenkom w Bobrujsku i Borysowie.

W związku z napadem jaki miał miejsce w Bobrujsku i Borysowie na okręgowy Rew - Wojenkom, przybyła do Bobrujska specjalna komisja z G. P. U. Mińskiego. Komisja ta została obdarzona daleko idącymi pełnomocnictwami. (I).

Z ostatniej chwili.

Prawdopodobny następca Louchera.

PARYŻ. 16.XII. (Pat.) Potwierdza się wiadomość, że Louchera obejmie prawdopodobnie tekę finansów. Ostateczna decyzja zapadnie w ciągu południa.

Nadzieja likwidacji kryzysu.

BERLIN. 16.XII. (Pat.) Wczorajsza prowizoryczna zgoda przedstawicieli partji na utworzenie wielkiej koalicji pisma dzisiejsze komentują jako krok rokujące pewne nadzieje na likwidację kryzysu gabinetowego. Frakcje socjal-demokratyczna i ludowa, reprezentujące dwa skrajne skrzydła przyszłej koalicji odbyły wczoraj wieczorem posiedzenie, które została dzisiaj wznowione.

Na dziś również wyznaczone jest nowe spotkanie przywódców partji.

Ostre przesilenie gospodarcze w Niemczech.

WIENIEŃ. 16.XII. (Pat.) „Neues Wiener Tageblatt“ donosi z Berlina, że przesilenie gospodarcze w Niemczech objawia się w coraz większej liczbie upadłości. Urząd statystyczny podaje, że w listopadzie ogłoszono 800 upadłości. Jest to cyfra rekordowa w stosunkach niemieckich. Statystyka za grudzień wykazuje, że dziennie zgłaszanych jest 30—35 upadłości.

Sprawa podwyżki poborów urzędniczych.

BERLIN. 16.XII. (Pat.) Reichstag odrzucił wczoraj wniosek komisji budżetowej, dotyczący podwyższenia dodatku drożyznianego dla szczebli niższych kategorii urzędników państwowych, przyjmując natomiast wniosek bawarskiej partji ludowej na wypłacenie w bieżącym miesiącu urzędnikom jednorazowego zasiłku.

Życie gospodarcze.

Bilans Banku Polskiego za pierwszą dekadę grudnia.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Bilans Banku Polskiego z 10-go grudnia bm. wykazuje zwiększenie zapasu złota o 569 tys. zł. oraz zwiększenie zapasu walut i dewiz o 43 tys. zł. brutto. Portfel wekslowy zwiększył się o 5,9 mil. zł. do sumy 286 mil. zł. Pożyczki, zabezpieczone papierami zmniejszyły się o 1,4 mil. zł. Suma zdyskontowanych papierów krótkoterminowych pozostaje na niezmiennym prawie poziomie 18,2 mil. zł. Wzrosły o 315 tys. zł. zaliczki

reportowe. Natomiast zobowiązania walutowe i reportowe zmniejszyły się o 586 tys. zł. Rachunki żyrowe i inne zobowiązania wzrosły o 18 mil. zł. Obieg biletów bankowych zwiększył się o 337 tys. zł. Przyjęty do zapasu banku stan monet srebrnych i bilon zwiększył się również o 3,5 mil. zł. Inne pozycje nie wykazują większych zmian.

sumy te są od obiegu odejmowane. Sumę bilonu i biletów zdawkowych, będących zwykle w kasach skarbowych, należy szacować mniej więcej na 30—40 mil. zł. W ten sposób uzupełniwszy wysokość obiegu pieniężnego, zobaczymy, że obieg, poczynając od lutego, utrzymuje się na poziomie przeszło 700 mil. zł., tylko, że suma biletów Banku zmniejszyła się w międzyczasie (od 31 stycznia do 20 października) z 553,2 (maksimum w d. 30 kwietnia — 567,2 mil. zł.) do 349,1 mil. zł. Suma biletów zeawkowych i bilonu wzrosła ze 139,3 do około 380 mil. zł. Obieg pieniędzy skarbowych jest wyższy od obiegu pieniędzy Banku emisyjnego.

Druga serja pożyczki dolarowej.

W dniu 1 marca roku przyszłego nastąpi termin płatności serji pierwszej premjowej pożyczki dolarowej. Powodzenie, jakiem cieszyła się pożyczka ta dotychczas, pozwala przypuszczać, że znaczna większość posiadaczy obligacji tej pożyczki skłonna będzie wymienić je nie na gotówkę, lecz na obligacje nowej pożyczki. Wobec tego minister skarbu złożył radzie ministrów projekt ustawy o wypuszczeniu serji drugiej premjo-

wej pożyczki dolarowej. Projekt ten rozważany był na ostatnim posiedzeniu rady ministrów, która upoważniła p. ministra skarbu do przedłożenia projektu ustawy tej sejmowi.

Bezrobocie wzrasta.

Według danych Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy ostatnie tygodniowe sprawozdanie z rynku pracy za czas od 28 listopada do 5 grudnia r. b. wykazuje ogólną przybliżoną liczbę 261.851 bezrobotnych.

W stosunku do poprzedniego tygodnia liczba ta wzrosła o 12.185 osób.

Kronika miejscowa.

Kalkulacja w dolarach.

Urząd do walki z lichwą postanowił zakomunikować właścicielom sklepów manufakturowych, że tylko zagraniczne towary mogą być kalkulowane według kursu dolara, natomiast wyroby krajowe muszą być obliczane wyłącznie w złotych.

KRONIKA.

Czwartek 17 Grudzień
Dziś — Łazarza B.
Jutro — Suchy dzień. Gracjana.
Wschód słońca — g. 7 m. 39
Zachód „ — g. 8 m. 25

URZĘDOWA.

— W sprawie wykupu patentów na rok 1926. Wobec ukazania się w sprawie mylnych informacji w sprawie rozłożenia na raty należności za świadectwa przemysłowe (patenty) na rok 1926, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, iż tryb nabywania wymienionych świadectw na rok 1926 nie uległ żadnej zmianie, oraz że świadectwa te winne być bezwarunkowo wykupione jednorazowo i w terminie ustawowym, tj. do dnia 31 grudnia 1925 r.

Zwraca się przytem uwagę na to, że władze skarbowe bezwzględnie przystąpią z dniem 2 stycznia 1926 r. do lustracji przedsiębiorstw, a winni prowadzenia takowych bez świadectw przemysłowych ulegną karze grzywnien na zasadzie art. 98 ustawy o podatku przemysłowym od 3 do 20-krotnej kwoty nieuiszczonej za świadectwo. Nadto, w razie niewykupienia świadectwa w ciągu dni 14 stu od daty sporządzenia protokołu, władze skarbowe w myśl postanowienia art. 112 tejże ustawy zarządzą zamknięcie przedsiębiorstwa.

Leży przeto w interesie samych płatników zaopatrzenie swych przedsiębiorstw w odpowiednie świadectwa przemysłowe na r. 1926 w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31-go grudnia rb.

— Nowe wzory. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozesało wzory schematyczne pism i druków z zakresu administracji; które mają być wprowadzone w biurach i urzędach państwowych w celu ujednostajnienia redakcji tych pism. (I).

MIJSKA.

— W sprawie ujednostajnienia cen na ryby. W dniu 19-go b. m. w Wydziale Rolnictwa i Weterynarii odbył się posiedzenie komisji w celu ujednostajnienia cen na ryby.

— Już tylko 40. Przy robotach inwestycyjnych na terenie m. Wilna obecnie pracuje 40 osób. (I).

— Skasowanie stacji dorożek. Na mocy rozporządzenia Komisarjatu Rządu postój dorożek konnych na ul. Sniadeckich został skasowany. Natomiast ustawiono taki postój na ul. Orzeszkowej przy zbiegu ulicy Adama Mickiewicza od strony placu. (I).

— Zbiórka na loterję na rzecz sierot. Komisarz Rządu na m. Wilno udzielił zezwolenia komitetowi choinkowemu dla dzieci ochron wileńskich na zbieranie w lokalach publicznych, sklepach oraz w mieszkaniach prywatnych ofiar przeznaczonych na urządzenie rozdawnictwa podarunków świątecznych dzieciom znajdującym w ochronach wileńskich.

ŻYCIE URZĘDNICZE.

— Jeszcze w sprawie remuneracji. Przejęciem Rady Ministrów przypomniało wszystkim władzom ministerjalnym okólnik swój z dnia 9 kwietnia br., w którym wyzwa ministerstwa do zaniechania wypłacania remuneracji w okresach przedświątecznych. Renueracja jest zdaniem Prezydium Rady Ministrów, jednorazowym wynagrodzeniem za jakąś szczególną pracę urzędnika i powinna być wypłacana po ukończeniu pracy, z tytułu której ją przyznano. Wypłacenie remuneracji w okresach przedświątecznych nadaje jej charakter zapomogi świątecznej i, jako niezgodne z istotą remuneracji, jest niewłaściwe. (I)

SPRAWY PRASOWE.

— Odebranie debitu czasopismom. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych odebrało prawo debitu następującym czasopismom: „Buletynowi Centralnego Komitetu Związku Robotników S.S.S.R.”, wychodzącemu w Moskwie w języku rosyjskim, „Sielanka Ukrainy” wychodząca w Charkowie w języku ukraińskim, „Wremia” wychodzące w Berlinie w języku rosyjskim i „Narodnoj Odra-

nie” wychodzącej w Czechosłowacji w języku słowackim. (I)

SPRAWY AKADEMICKIE.

— O udział akademików w przedstawieniu „Wyzwolenia” St. Wyspiańskiego. Z Bratniej Pom. U. S. B. otrzymujemy następującą wzmiankę z prośbą o umieszczenie „Sekcja Dramatyczna Br. Pom. Mł. Akad. zawiadamia kolegów, którzy życzą sobie statystować w wystawianem przez Teatr Reduty „Wyzwoleniu” St. Wyspiańskiego, (potrzeba około 20) aby rechęcieli zgłosić się do kol. Korabiewicza w lokalu Br. Pomocy w godzinach od 7 ej do 9-iej albo w tychże godzinach w Teatrze Reduty na Pohulance. Pierwszeństwo mają ci koledzy którzy uczęszczali już w próbach „Wyzwolenia” w listopadzie br. Ponieważ wiemy, iż wśród młodzieży akademickiej jest wielu interesujących się pracą Reduty sądzimy, że zgłoszenia będą liczne”.

— Rutynowani korepetytorzy. Sekcja Pośrednictwa Pracy przy Bratn. Pomocy Polskiej Młodz. Akad. poleca cały szereg rutynowanych korepetytorów z zakresu 8 miu klas szkoły średniej. Oferty można zgłaszać w sekretarjacie (Wielka 24) w godzinach od 2 ej do 3-iej i od 20 do 21-iej we wtorki, czwartki i soboty.

WÓJSKOWA.

— Choinka dla żołnierzy. W poniedziałek dnia 14 bm. w kasynie oficerskim odbyło się posiedzenie komitetu pań Rodziny Wojskowej na którym uchwalono zorganizować w dniach świątecznych choinki dla żołnierzy garnizonu m. Wilna i Nowo-Wilejki. (I)

ZEBRANIA I ODCZYTY

— Ciekawy odczyt. Dnia 18-go bm. w sali Stowarzyszenia Techników (ul. Wileńska 33) odbędzie się odczyt podpułkownika Makłowskiego, pt. „Termodynamika podstawą dział najbardziej dalekoosnych”. (I)

— Z Polskiego Tow. Teozoficznego. W niedzielę dnia 20 bm. o godz. 5 po poł. w lokalu Polskiego Towarzystwa Teozoficznego (ul. Witoldowa 16), odbędzie się pogadanka na temat „Prawo sprawiedliwości”. Wstęp wolny. (I)

U BIALORUSINÓW.

— Śmierć Horasza. Zmarł w więzieniu grodzieńskim więzień polityczny Aleksander Horasz, zasądzony podczas pamiętnego procesu „45-ku” w Białymstoku na 3 lata więzienia. Zmarły przesiedział w więzieniu 2 lata. (o)

OPIEKA SPÓŁ. I OCHR. PRACY.

— Zapomogi i pożyczki dla bezrobotnych pracowników umysłowych. Zarząd Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Wilnie po otrzymaniu z Głównej Dyrekcji Funduszu Bezrobocia w Warszawie 5 tysięcy zł., od dnia dzisiejszego przyjmuje podania dla udzielenia zapomóg lub pożyczek zwrotnych bezrobotnym pracownikom umysłowym.

Pośpiech składania podań jest wskazany ze względu na to, że rozdział otrzymanych pieniędzy odbędzie się jeszcze przed świętami. (I)

— Wyjazzy robotników z granicę i w kraju. W ubiegłym tygodniu Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy wydał dwa ulgowe zaświadczenia dla bezrobotnych robotników, udających się na roboty zagranicę.

Na zapotrzebowanie dearing'owe Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy wysłał 5 robotników do Białegostoku oraz na inne zapotrzebowanie z Francji wysłał 5 robotników do Wgjerhera. (I)

ŻYCIE ROBOTNICZE

— Dobre i to. Polskie zakłady spirytusowe w Wilnie za pośrednictwem Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy, przyjeły w ubiegłym tygodniu do pracy 20 osób. (I)

— Załatwienie konfliktu. W dniu 16-go b. m. o godzinie 12 m. 30 w lokalu inspektoratu pracy 63 obwodu, odbyło się zebranie komisji rozjemczej, celem załatwienia kon-

RĘCE

udelikatnia natychmiastowo wybiela, chroni od łuszczenia i odzłobienia

Pate de Prelats

Perfection

Do nabycia we wszystkich perfumeryjach i składach aptecznych. W. Z. P. 57.

Z Chin.

Sowiecki układ z chińskim generałem.

SZANHGAI 15 XII. (Pat.) Dziennik „Sin Man-Pao” podaje wiadomość jakoby gen. Feng zawarł z rządem sowieckim układ, w którym zobowiązuje się utworzyć w Chinach północno-zachodnich republikę sowiecką.

W Mongolji mają być wybudowane dwie nowe linje kolejowe w celu uzyskania lepszego połączenia nowej chińskiej republiki z Rosją sowiecką. Ze swej strony Moskwa zobowiązuje się wypłacić chińskiej republice sowieckiej 18 milionów franków franc. subwencji wojskowej.

Według układu na wypadek wojny między Rosją sowiecką a innym państwem, chińska republika sowiecka wysła Rosji na pomoc jedną trzecią swej armji, Rosja zaś w podobnym wypadku dostarczy gen. Feng'owi 50 tys. żołnierzy.

Tenże dziennik donosi, że gen. Feng ogłasza manifest w którym domaga się unieważnienia wszelkich traktatów zawartych z państwami imperjalistycznymi.

Zeznanie śmiało.

Państwo gwarantuje, że zeznania poczynione w czasie spisu nie mogą być podstawą do nakładania podatków, przeprowadzania rekwiizycji lub wytaczania dochodzeń sądowych lub administracyjnych.

